

# לשוננו לעם

עורכים: ע' איתן ומ' מדן

כרך לה, תשמ"ד



האקדמיה ללשון העברית  
מוגן בזכויות יוצרים

הקורטוריון בדבר מקומה של הגרמנית ב'טכניקום' הוציא אבא ז"ל חוברת היתולית בשם מסכת בבא תכניקא בנוסח הגמרא עם 'פירוש רס"י והתוספות ופירושי אבות [ההורים] דר' נתן [רמז לד"ר נתן] ועם מסורת הש"ס וחילופי גרסאות' משני צדי 'נוסח הגמרא', והיא סאטירה על מלחמת השפות, על חברת 'העזרה' ועל העיתון 'מוריה', שהגן על 'העזרה' (ר' קונטרסי על מלחמת השפות, עמ' מו, הערה 3). סקירה ביבליוגרפית על פרסום זה ר' בספר אוצר ספרות ההומור הסאטירה והקריקטורה בארץ-ישראל, לג' קקסל, שיצא זה עתה בהוצאת 'מזכרת' תל אביב, בעמ' 80.

ק"י סילמן, שהיה תקופת-מה גם מזכיר הסתדרות המורים במרכזה בירושלים, השתתף אפוא בפעילות ענפה במלחמת השפות. לפי מיטב זכרוני — גם ביררתי את הדבר עם מורים ותיקים — לא הצטרף בתרצ"ג אל המתפייסים עם אפרים פהן-רייס ז"ל.

ראובן סיוון

## על העברית של ימינו

(סקירה)

המועצה להנחלת הלשון, בשיתוף עם משרד החינוך והתרבות וההסתדרות הציונית העולמית, מוציאה, בין שאר פרסומיה, את סדרת 'מן הסדנא' — חוברות לדברי עיון ומחקר בהנחלת הלשון ובתחומים הסמוכים לה. חוברת שישית בסדרה זו יצאה זה עתה ועניינה רשימת ספרים, מאמרים ועבודות

דוקטור על העברית של ימינו, שנכתבו עברית בישראל בשנים תש"ח-תש"ס. ערך את החוברת ב"צ פישלר וסייעו בידו, בין השאר, מיכאל ריגלר ויזרם הנלה. בחוברת כ-200 עמודים.

פרופ' חיים רבין, בהקדמתו הקצרה, מעיר ש"בין החומר הלא-מחקרי רב מספר הפותבים בעלי נימה נורמטיבית ומרובות התלונות על 'הידרדרות' הלשון ועל ריבוי הלעז שבתוכה, ומעטים הפותבים על הישגי העברית בעצם תחייתה והתפשטותה וביצירות מלים רבות לצורכי דובריה".

העורך, ב"צ פישלר, עומד על הקשיים בבחירת הערכים ובעיות החסר והיתר בחוברת מעין זו, ופונה אל הקוראים "לעזור לנו לבור את הבר מן התבן; להוציא את שנכנס בטעות או עקב אי-הבנה ולהוסיף מה שנשמט מתוך אי-ידיעה או הסח הדעת".

פרופ' מ"צ קדרי הקדים מבוא לחוברת ובו דן במצב המחקר בעברית הישראלית (לדעתו השם 'עברית ישראלית', שטבע ח' רוזן ב-1956, הוא המקובל), ומביע את הסברה, שתיאור בלשני של עברית זו, וקודם פול של העברית הבינונית שבה, הוא משימה הכרחית "וכל זמן שאין לה תיאור, מובן שאין לצפות להתהוותה של לשון מופת בעברית המודרנית". בשער א' של החוברת הובאו מפתחות שונים של קבצים, כתבי-עת, וכן של ספרים, שיוחדו פולם לעניין העברית של ימינו. עיקרה של החוברת (כ-150 עמ') הוא שער ב': רשימת המחברים ויצירותיהם. פאן הובאו שמות מחברי הספרים והמאמרים בסדר הא"ב, מאביגל ועד ששון, וליד כל מחבר

רשימה מפורטת של חיבוריו, לפי סדר הופעתם בדפוס. בסך  
הכול כ-950 חיבורים.

בשער ג' נעשה ניסיון לסווג את החיבורים לפי נושאים:  
אוצר מלים ומילונות, פתיב, פתב ותעתיק; לשון הילדים; ניקוד  
ופיסוק וכו', בסך הכול 29 נושאים.

הספר משלים מדריכים חלקיים בתחום הזה, שהעורך  
מזכירם - הקדמה. זהו מדריך עזר חשוב ונחוץ למורי לשון  
ולומדיה, ובהם סטודנטים, המבקשים להעמיק ולהרחיב את  
ידעוניהם על לשון ימינו. גם תלמידי בית ספר תיכון המבקשים  
להכין 'עבודות' שנתיות בתחום הלשון ימצאו במדריך זה סיוע  
רב. חקר לשון ימינו מרחיב ומעמיק בזמננו, ויש לקוות שלמפעל  
זה יהיה המשך ו'עדפון' (מתש"ם ועד היום נוסף כבר חומר רב).  
כפי שמרמזת מערכת הספר בהקדמותיה.